

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 669/2025-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľov [REDACTED], narodeného [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], narodenej [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], narodenej [REDACTED], [REDACTED], narodeného [REDACTED], [REDACTED], zastúpených JUDr. Marián Prievozník, PhD., advokát, s.r.o., Krmanova 1, Košice, proti postupu Mestského súdu Košice v konaní sp. zn. K3-14C/759/2015 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Košice v konaní sp. zn. K3-14C/759/2015 **bolo porušené** základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a ich právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Košice v konaní sp. zn. K3-14C/759/2015 **prikazuje** konať bez zbytočných priet'ahov.
3. Sťažovateľom **priznáva** finančné zadost'učinenie každému po **800 eur**, ktoré **je** Mestský súd Košice **povinný** vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Mestský súd Košice **je povinný** nahradiť sťažovateľom trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
5. Vo zvyšnej časti ústavným sťažnostiam **nevychováje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavné sťažnosti

1. Ústavnému súdu boli 21. októbra 2025 doručené ústavné sťažnosti sťažovateľov vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. K3-14C/759/2015 (pôvodne vedenom Okresným súdom Košice-okolie pod sp. zn. 14C/759/2015). Sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd nálezom prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, priznal im finančné zadostučinenie 4 000 eur pre každého z nich a náhradu trov konania pred ústavným súdom.
2. Ústavný súd uzneseniami z 5. novembra 2025 spojil ústavné sťažnosti na spoločné konanie a uznesením č. k. III. ÚS 669/2025-21 z 13. novembra 2025 ich prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Skutkové východiská

3. Žalobou doručenou pôvodne Okresnému súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) 30. júna 2015 sa traja žalobcovia domáhajú voči žalovaným (sťažovateľom) odstránenia neoprávnenej stavby zriadenej na cudzom pozemku (garáže sťažovateľov [REDAKOVANÉ] a garáže sťažovateľov [REDAKOVANÉ]).
4. Vo veci sa uskutočnilo pojednávanie 12. apríla 2017, 14. júna 2017 a 31. mája 2018.
5. Rozsudkom z 28. júna 2018 okresný súd uložil žalovaným 1 a 2 povinnosť na vlastné náklady odstrániť garáž z pozemku, ktorý je vo vlastníctve žalobcov, a to do 60 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Žalovaným 3 a 4 uložil povinnosť na vlastné náklady odstrániť garáž z pozemku, ktorý je vo vlastníctve žalobcov. Vzájomný návrh žalovaných zamietol. Žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % proti žalovaným. Proti rozsudku podali sťažovatelia 6. júla 2018 odvolanie. Vec bola 22. novembra 2018 predložená Krajskému súdu v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“), ktorý uznesením z 31. októbra 2019 prvoinštančný rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.
6. Po vrátení veci z odvolacieho súdu bolo 6. júla 2020 nariadené pojednávanie na 16. september 2020, ktoré bolo v jeho závere odročené na 11. november 2020 z dôvodu možného dosiahnutia mimosúdnej dohody.
7. Pojednávania nariadené na 11. november 2020 a 17. február 2021 boli odročené z dôvodu opatrení súvisiacich so zamedzením šírenia ochorenia COVID-19, pojednávanie nariadené na 2. jún 2021 bolo odročené z dôvodu práceneschopnosti žalobcu, ktorý nesúhlasil, aby sa pojednávanie konalo v jeho neprítomnosti. Pojednávanie nariadené na 25. november 2021 bolo odročené z dôvodu opatrení súvisiacich so zamedzením šírenia ochorenia COVID-19, pojednávanie

nariadené na 2. február 2022 bolo odročené z dôvodu práceneschopnosti žalobcu, ktorý nesúhlasil s konaním v jeho neprítomnosti. Pojednávanie nariadené na 6. apríl 2022 bolo odročené z dôvodu podania návrhu žalobcov na prerušenie konania.

8. Okresný súd uznesením z 13. apríla 2022 prerušil konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 6C/21/2022. Po odpadnutí dôvodu prerušenia konania sa vo veci uskutočnili pojednávania 7. februára 2024 a 28. marca 2024.

9. Mestský súd (ako právny nástupca okresného súdu) v poradí druhým rozsudkom z 25. apríla 2024 žalobu zamietol, vzájomný návrh žalovaných zamietol a vyslovil, že žalovaní majú voči žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Proti rozsudku podali žalobcovia 17. mája 2024 odvolanie. Vec bola 5. septembra 2024 predložená krajskému súdu, ktorý uznesením z 27. augusta 2025 rozsudok z 25. apríla 2024 zrušil a vec vrátil mestskému súdu na ďalšie konanie.

10. Po vrátení veci z krajského súdu (18. septembra 2025) mestský súd 4. novembra 2025 upovedomil strany o zmene zákonného sudcu s tým, že majú oznámiť, či budú mať ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania.

III.

Argumentácia sťažovateľov

11. Podstatou všetkých štyroch ústavných sťažností je námietka sťažovateľov, že v napadnutom konaní o odstránenie neoprávnenej stavby, v ktorom sťažovatelia vystupujú v procesnom postavení žalovaných, dochádza k zbytočným priet'ahom. Popisujúc priebeh konania, ktoré začalo podaním žaloby v júni 2015, tvrdia, že síce 28. júna 2018 pôvodne konajúci okresný súd vydal vo veci rozsudok, ktorým žalobe vyhovel, ale odvolací súd ho svojím uznesením z 31. októbra 2019 zrušil a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V nadväznosti na doplnenie dokazovania mestský súd 25. apríla 2024 vydal vo veci v poradí druhý rozsudok, ktorým podanú žalobu zamietol, ale aj tento rozsudok bol odvolacím súdom zrušený, a to jeho uznesením z 27. augusta 2025. Sťažovatelia argumentujú, že napadnuté konanie aktuálne prebieha opäť na súde prvej inštancie, pričom došlo k zmene konajúcej sudkyne a celkovo už trvá vyše 10 rokov. Mestský súd tak podľa sťažovateľov nevedie konanie efektívne k odstráneniu právnej neistoty sporových strán. Z dôvodu vadného postupu mestského súdu následkom porušenia práva strany na spravodlivý proces došlo k vzniku zbytočných priet'ahov.

IV.

Vyjadrenie mestského súdu

12. Mestský súd vo vyjadrení uviedol chronologický prehľad úkonov uskutočnených v priebehu napadnutého konania. Konštatoval, že predmet sporu možno považovať za skutkovo obťažnejší. Prekážkami v postupe súdu boli prerušenie konania uznesením z 13. apríla 2022 v trvaní do 20. júna 2023, ako aj „*covidové obdobie*“, ktoré neumožňovali vo veci nariaďovať pojednávania. Sťažovatelia prispeli k predĺženiu konania žiadosťou o odročenie pojednávania z 13. februára 2017. Spis sa nachádzal na odvolacom súde od 21. novembra 2018 do 29. novembra 2019 a od 5. septembra 2024 do 18. septembra 2025, tieto obdobia by nemali byť pripísané na ťarchu mestského súdu, keďže v tomto období nemohol vykonávať žiadne úkony vo veci. K priet'ahom

zapríčineným mestským súdom došlo v období od 2. novembra 2015 do 13. decembra 2016, od 11. júla 2017 do 22. januára 2018 a od 29. novembra 2019 do 6. júla 2020.

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

13. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

14. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

15. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priesťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavné sťažnosti sťažovateľov.

16. Pri posudzovaní prvého kritéria – zložitosti veci, dospel ústavný súd k záveru, že ide o vec (žaloba o odstránenie neoprávnenej stavby), ktorá nevykazuje črty mimoriadnej skutkovej či právnej zložitosti a tvorí bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov.

17. Čo sa týka významu veci pre sťažovateľov, tento aspekt sťažovateľa v ústavnej sťažnosti okrem všeobecného odkazu na predmet konania (žaloba o odstránenie stavby – garáží) nerozvinuli. Možno však konštatovať, že predmet posudzovaného konania nie je časovo zvlášť prioritizovaný.

18. Pokiaľ ide o ďalšie kritérium, teda správanie sťažovateľov v konaní, ústavný súd konštatuje, že čiastočne prispeli k predĺženiu konania, keď si zvolili právneho zástupcu na zastupovanie v napadnutom konaní 13. februára 2017, hoci predvolanie na pojednávanie nariadené na 15. február 2017 im bolo doručené ešte 22. decembra 2016. V dôsledku uvedeného bolo nutné pojednávanie odročiť, keďže právny zástupca nemal zachovanú lehotu na prípravu na pojednávanie a zároveň právny zástupca poukázal na kolíziu termínu pojednávania s pojednávaním v inej veci.

19. Napokon ústavný súd hodnotil postup mestského súdu z hľadiska existencie zbytočných prietáhov v napadnutom konaní, vychádzajúc z ústavnej sťažnosti, z vyjadrenia mestského súdu a z predloženého spisu mestského súdu.

20. V dôsledku protipandemických opatrení (COVID-19) bolo nutné odročiť pojednávania nariadené na 11. november 2020, 17. február 2021 a 25. november 2021. V dôsledku práceneschopnosti žalobcu došlo k odročeniu pojednávani nariadených na 2. jún 2021 a 2. február 2022. Prekážkou v postupe súdu bolo prerušenie napadnutého konania do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 6C/21/2022 v období od 13. apríla 2022 do 20. júna 2023. Uvedené okolnosti nepochybne prispeli k predĺženiu konania, vzhľadom na ich charakter ich však nemožno pričítať na ťarchu mestského súdu.

21. Postup mestského súdu však ústavný súd vyhodnotil ako poznačený nečinnosťou aj neefektívnou činnosťou. Neodôvodenou kontinuálnou nečinnosťou sa vyznačuje obdobie od 1. decembra 2015 (doručenie vyjadrenia žalobcov súdu) do 13. decembra 2016 (nariadenie pojednávania na 15. február 2017), od 26. júla 2017 (doručenie vyjadrenia žalobcov súdu) do 22. januára 2018 (nariadenie termínu pojednávania na 14. marec 2018), od 4. decembra 2019 (doručenie zrušujúceho uznesenia krajského súdu stranám sporu) do 6. júla 2020 (nariadenie pojednávania na 16. september 2020). Neefektívnu činnosť mestského súdu možno vzhľadom na skutočnosť, že prvý prvoinštančný rozsudok z 28. júna 2018 bol odvolacím súdom zrušený primárne s poukazom na jeho nepreskúmateľnosť a v poradí druhý rozsudok mestského súdu bol opätovne zrušený z dôvodu jeho rozporu s § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) s tým, že nevychádza z intencií odvolacieho súdu špecifikovaných v uznesení, ktorým bol zrušený prvý rozsudok mestského súdu. Aktuálne je vec v štádiu po vrátení odvolacím súdom mestskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

22. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že v napadnutom konaní došlo v dôsledku nečinnosti aj neefektívnosti postupu mestského súdu v napadnutom konaní k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie ich záležitostí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

23. Keďže ústavný súd dospel k záveru o porušení čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnuté konanie dosiaľ nie je právoplatne skončené (vec je aktuálne v štádiu po jej vrátení odvolacím súdom mestskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie), ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal, aby mestský súd v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

24. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

25. Sťažovatelia v ústavných sťažnostiach žiadajú o priznanie finančného zadosťučinenia 4 000 eur pre každého z nich, ktoré považujú za primerané vzhľadom na pochybenie súdu.

26. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

27. Pri rozhodovaní o finančnom zadosťučinení ústavný súd prihliadal na celkovú dĺžku napadnutého konania, konštatovanú nečinnosť a neefektívnu činnosť mestského súdu, ako aj predmet konania. Ústavný súd okrem iného prihliadol aj na skutočnosť, že sťažovatelia vo vzťahu k finančnému zadosťučineniu neuviedli okrem poukazu na ich dlhotrvajúcu právnu neistotu žiadne špecifické skutočnosti, ktoré by mali odôvodňovať priznanie finančného zadosťučinenia v požadovanej výške. Ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia boli v období dlhotrvajúcej nečinnosti mestského súdu (12/2015 – 12/2016) pasívni, v danom období (ani inokedy počas konania) neurgovali posun v konaní, nežiadali o urýchlené nariadenie pojednávania. Ústavný súd nepopiera, že všeobecný súd má dbať na plynulosť konania bez ohľadu na skutočnosť, či sa strana včasného rozhodnutia vo veci aktívne domáha alebo nedomáha, popísaná pasivita sťažovateľov však nepodporuje záver o zvýšenej miere ťaživosti právnej neistoty na sťažovateľov. Po tom, keď mestský súd nariadil prvé pojednávanie vo veci na 15. február 2017, z dôvodu na strane sťažovateľov došlo k jeho odročeniu, keďže sťažovatelia iba dva dni pred plánovaným pojednávaním udelili plnú moc advokátovi na ich zastupovanie v konaní, v dôsledku čoho právny zástupca nemal zachovanú lehotu na prípravu na pojednávanie podľa § 178 ods. 2 CSP a zároveň právny zástupca poukázal na kolíziu termínu pojednávania s pojednávaním v inej veci.

28. Po komplexnom zohľadnení všetkých relevantných skutočností ústavný súd dospel k záveru, že okolnosti veci opodstatňujú priznanie finančného zadosťučinenia 800 eur pre každého zo sťažovateľov (bod 3 výroku nálezu). Keďže sťažovatelia sa domáhali priznania finančného zadosťučinenia 4 000 eur pre každého zo sťažovateľov, v prevyšujúcej časti finančného zadosťučinenia ústavný súd ústavným sťažnostiam nevyhovel (bod 5 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

29. Podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

30. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľov ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľom vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu). Právny zástupca sťažovateľov je platiteľom dane z pridanej hodnoty, preto sa odmena advokáta zvyšuje o 23 % DPH (266,23 eur). Na základe popísaného vyčíslenia sťažovateľom prináleží náhrada trov konania 949,17 eur.

31. Vzhľadom na to, že advokát sťažovateľov ústavné sťažnosti sťažovateľov nehospodárne nepodal v jednom podaní, nebol dôvod na to, aby vzhľadom na zastúpenie viacerých sťažovateľov,

ktorých ústavné sťažnosti boli zhodné, mu bolo priznané zvýšenie základnej sadzby tarifnej hodnoty podľa ustanovení § 13 vyhlášky.

32. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. decembra 2025

Robert Šorl
predseda senátu